

Muzea a centra geoparku | Museen und Geopark-Zentren | Museums and Geopark Centres

Kontinentální hlubinný vrt u Windischeschenbachu | Kontinentale Tiefbohrung (KTB) bei Windischeschenbach | The Continental Deep Drilling near Windischeschenbach

Městské muzeum ve Stříbře | Stadtmuseum Stříbro | The Municipal Museum in Stříbro

Hornické muzeum v Krásné/ | Bergbaumuseum Krásno | The Mining Museum in Krásno

Národní geopark Egeria
Muzeum Sokolov
p.o. Karlovarského kraje
Zámecká 1, 356 01 Sokolov
www.geopark.cz

Národní geopark GeoLoci o.p.s.
Svojšín 1
349 01 pošta Stříbro
info@geoloci.cz, www.geoloci.cz

Nationaler GEOPARK Bayern-Böhmen
Koordinations- und Geschäftsstelle
Marktplatz 1
927 11 Parkstein
info@geopark-bayern.de
www.geopark-bayern.de

Ministerstvo životního prostředí

**Evropský fond pro regionální rozvoj
Investice do Vaší budoucnosti**

Evropská unie

Foto | Photo:

Jaromír Tvrdý, Andreas Peterek, Miroslav Tréglér, Petr Uhlík, Jaroslav Michálek, Jiří Loskot

Text: Andreas Peterek, překlad Jaromír Tvrdý

© Muzeum Sokolov, příspěvková organizace Karlovarského kraje

NATIONALER GEOPARK
BAYERN-BÖHMEN

NÁRODNÍ GEOPARK
EGERIA

NÁRODNÍ GEOPARK
GEOLOCI

Tajemství nitra Země

Aufbruch ins Erdinnere

Step into the Innerworld

Česko-bavorský geopark

TAJEMSTVÍ NITRA ZEMĚ

Dávné sny o letech na Měsíc se lidstvu vyplnily, létá se dokonce na Mars i dále ke hvězdám. „Cesta do středu Země“ ale dosud zůstává fikcí. A kvůli vysokým tlakům a teplotám panujícím v nehlubším zemském nitru fikci asi zůstane ještě dlouhou dobu.

Česko-bavorský geopark Vás přesto zve k poznání nefalšovaného zemského nitra, ať už v podzemí rudného dolu, ve skalním sklepení nebo v jeskyni. A i když Vaše cesta nepovede až do nebezpečných hlubin Země, zůstane jen vstup nebo pohled do podzemí nezapomenutelným zážitkem.

Po staletí žije člověk z darů Země. Na zemském povrchu vznikají z hornin půdy, které jsou základem pro naši výživu. Ze zemského nitra získává nerostné bohatství. Suroviny jsou základem hospodářského rozvoje a našeho blahobytu. Proč jsou ale zrovna tady a ne jinde? A jak ovlivnila jejich těžba historii našeho regionu? V Česko-bavorském geoparku na to naleznete odpověď.

Geologické dějiny Česko-bavorského geoparku jsou stejně staré jako historie celé Střední Evropy. Za posledních asi 600 milionů let tady vznikala a zanikala pohoří, vulkány chrly oheň a kamení, mořská hladina přicházela a ustupovala. Geopark leží v centrální zóně kdysi mocného variského horstva a jeho horniny vyprávějí o dobrodružné cestě našich kontinentů od jižního pólu přes rovník až na nynější 50. rovnoběžku. Sotva která oblast v Evropě se v tomto může s Česko-bavorským geoparkem srovnávat.

Také to bylo důvodem, proč se u bavorského Windischeschenbachu vyvrtila jedna z nehlubších děr na zeměkouli – Kontinentální hlubinný vrt KTB. Pohled do hloubky 9.101 metrů otevřel zcela novou dimenzi studia naší planety na přelomu 21. století. Ale už dvě stě let předtím objevili naši oblast průkopníci geologických věd Johann Wolfgang Goethe, Alexander Humboldt a Georgius Agricola. Na mnoha místech zanechali své stopy - sledujte je až k počátkům geologie.

„Geologie“ to nejsou jen milióny let staré kameny. Jsou to také současné děje v zemském nitru, kterými se naše planeta odlišuje od jiných vesmírných těles: výzdvih oherského riftu, vystupující magma, výrony plynného CO₂ anebo pro vulkanicky aktivní oblasti typické zemětřesené roje. Všem těmto procesům vděčí geopark za působnou členitost krajiny, za vyhaslé sopky a za uzdravující léčivé lázně a prameny minerálních vod.

Objevte tajemství a krásy naší Země a navštivte nás v Česko-bavorském geoparku, přeshraničním geoparku v geologickém středu Evropy!

Bayerisch-Böhmischer Geopark

AUFBRUCH INS ERDINNERE

Den Traum, zum Mond zu fliegen, hat sich die Menschheit erfüllt. Inzwischen greift sie sogar zum Mars, irgendwann nach den Sternen. Eine „Reise zum Mittelpunkt der Erde“ ist dagegen bis heute Fiktion geblieben. Sie wird es wegen der im tiefsten Inneren der Erde herrschenden hohen Drucke und Temperaturen auch nie geben können.

Der Bayerisch-Böhmische Geopark lädt Sie jedoch ein, das Innere der Erde kennen zu lernen. Und dies an der ein oder anderen Stelle sogar leibhaftig – in einem Bergwerk, einem Felsenkeller oder einer Höhle. Wenn auch nicht bis zum Mittelpunkt der Erde – ein unvergessliches Erlebnis ist der Gang und der Blick in den Untergrund allemal.

Seit Jahrhunderten lebt der Mensch von dem, was die Erde ihm schenkt. An ihrer Oberfläche entstehen aus den Gesteinen die Böden, die Grundlage unserer Ernährung sind. Aus ihrem Inneren holt er sich die Bodenschätze. Sie sind prägend für die wirtschaftliche Entwicklung einer Region und unseren Wohlstand. Warum aber finden wir die Bodenschätze hier und nicht dort? Wie prägt ihr Abbau die Geschichte einer Region? Der Bayerisch-Böhmische Geopark zeigt es Ihnen.

Die geologische Geschichte des Bayerisch-Böhmischen Geoparks ist so alt wie die Mitteleuropas – rund 600 Millionen Jahre, in denen Gebirge entstehen und wieder vergehen, Vulkane Feuer und Steine sprühen, Meere kommen und gehen. Der Geopark liegt in der Zentralzone des einst gewaltigen Variszischen Gebirges und seine Gesteine erzählen die abenteuerliche Reise unseres Kontinentes vom Südpol über den Äquator bis ins Hier und Heute auf dem 50. Breitengrad Nord. Kaum eine andere Region in Europa kann dies dem Bayerisch-Böhmischen Geopark gleichtun.

Auch dies war einer der Gründe, hier eines der tiefsten Löcher der Erde zu bohren – die Kontinentale Tiefbohrung KTB bei Windischeschenbach. Der Blick in 9.101 Meter eröffnete eine völlig neue Dimension in der Erforschung unseres Planeten an der Grenze in das 21. Jahrhundert. Zweihundert Jahre zuvor waren es andere Pioniere der Geowissenschaften, die die Region für sich entdeckten: Johann Wolfgang von Goethe, Alexander von Humboldt oder Georgius Agricola. Sie haben vielerorts ihre Spuren hinterlassen. Folgen Sie Ihnen und den Anfängen der Geologie.

„Geologie“ sind nicht nur Jahrtausende alte Steine. Es sind auch aktuelle Prozesse des Erdinneren, die unseren Planeten gegenüber allen anderen Planeten auszeichnen: die Heraushebung des Eger-Rifts, aktuell aufsteigendes Magma, CO₂-Entgasungen oder die für vulkanisch aktive Regionen typischen Scharmbeben. Diesen Prozessen verdankt der Geopark seine reizvolle Landschaftsgliederung, seine erloschenen Vulkane und seine Gesundheit spendenden Heil- und Mineralbäder.

Entdecken Sie all diese Geheimnisse und Schönheiten unserer Erde und besuchen Sie uns im Bayerisch-Böhmischen Geopark, dem grenzüberschreitenden Geopark in der geologischen Mitte Europas!

The Czech-Bavarian Geopark

STEP INTO THE INNERWORLD

Ancient human dreams about flying to the moon have become real. Now he reaches even the Mars and further to the stars. A „Journey to the Centre of the Earth“, however, remains a fiction until today, and probably will stay long time yet because of the high pressures and temperatures prevailing inside the Earth's deep.

Despite all this, the Czech-Bavarian Geopark invites you to learn about the interior of the Earth in a genuine way - in a mine, a rock cellar or a cave. A visit or a glimpse of a view into the underground - though not up to the centre of the Earth - is surely an unforgettable experience. For centuries, the human kind lives out from what the Earth offers. The soil, the basis for our diet, is formed from the bedrocks on Earth's surface. From deep Earth gets the mineral resources, which are fundamental for the economic development and prosperity of a region. But why do we find these natural resources here and not anywhere else? What are the impacts of exploitation on the history of a region? In the Czech-Bavarian Geopark you'll find all the answers.

The geological history of the Czech-Bavarian Geopark is as old as the one of the Central Europe – about 600 million years, in which mountains has been rising and vanishing, volcanoes spewed fire and stones, and seas were coming and leaving. The Geopark is located in the central zone of the once extensive Variscan Mountains, and its rocks tell the story of our continent travelling from the South Pole via Equator up here, 50th North latitude. Hardly any other region in Europe is similar to the Czech-Bavarian Geopark.

This was also one of the reasons why one of the deepest holes of the Earth, the Continental deep drilling site KTB in Windischeschenbach, was drilled. At the threshold of the 21st Century, the view to 9.101 meters opened a completely new dimension of a planet exploration. Indeed, other pioneers of Geosciences discovered the region two hundred years before that: Johann Wolfgang von Goethe, Alexander von Humboldt and Georgius Agricola. They have left their footprints at many places. Follow them to the beginnings of geology.

„Geology“ does not mean only stones which are millions of years old. It also describes recent processes in the Earth deep, which makes our planet so different compared to the other objects in the Space: the uplift of the Ohře/Eger Rift, rising magma, seeps of CO₂ gas or for volcanic regions so typical swarms of earthquakes. In the Geopark, all these processes has formed the poetic landscape, the already inactive volcanoes and healing spa centers with rich mineral water springs.

Discover the secrets and beauty of our Planet Earth and visit us in the Czech-Bavarian Geopark, the area crossing borders of countries in the geological centre of Europe!

Prameny a lázně | Quellen und Bäder | Springs and Spas

Vřídlo | Der Karlsbader Sprudel | The Hot Spring

Lázeňská kolonáda v Mariánských Lázních | Marienbad Kolonnade | The spa colonnade in Mariánské Lázně

Podzemní labyrint | Unterirdisches Labyrinth | Underground Labyrinth

Královská dědičná štola Prokop ve Stříbrně | Königlicher Prokopi-Erbstollen | The Royal Hereditary Adit Prokop

Štola č. 1 v Jáchymově | Stollen Nr. 1 in Jachymov | Gallery No.1 in Jachymov

Prastarý sklep v Goldkronachu | Historischer Felsenkeller in Goldkronach | Ancient cellar in Goldkronach

Krajina | Landschaft | Landscape

Krasová krajina Franckého Švýcarska | Karstlandschaft der Fränkischen Schweiz | Karst landscape of the Franconian Switzerland

Kynžvartský kámen | Der Königswarther Stein | The Kynžvart rock

Sedmihoří | Siebengebirge bei Přímda | Seven Mountains near the Přímda

Vrch Přímda | Der Přímda-Berg (Pfraumberg) | The Přímda hill

Vodopád nad Čertovou skálou | Teufelfelsen mit Wasserfall | Devilrock with waterfall

Hrad Volfštejn | Burgruine Volfštejn | The castle ruin Volfštejn

Rašelinisté v Českém lese | Torfmoor im Böhmenwald | Peaty Moor in Český les (Bohemian Forest)

Kamenný hřib v Šindelově | Steinerer Pilz in Schindelwald | Mushroom rock in Šindelová

Tajemné podzemí | Geheimnisvolle Unterwelt | Mysterious Underground

Důl Jeroným | Grube Hieronymus | The Hieronymus Mine

Štola Ondřej Šlik v Plané | Andreas-Schlick-Stollen | The Andreas Schlick's Gallery

Staré dobývky v dole Jeroným | Alte Abbaukammern in der Grube Jeronym | Ancient room and pillar mining

Vyhaslé vulkány | Erlöschene Vulkane | Extinct Volcanoes

Vulkán „Rauhe Kulm“ u Kemnathu | Der Vulkan "Rauher Kulm" bei Kemnath | The volcano of the "Rauhe Kulm" near Kemnath

Železná hůrka | Eisenbühl bei Mýtina | Železná hůrka near Mýtina

Komorní hůrka | Kammerbühl bei Františkovy Lázně | Komorní Hurka near Františkovy Lázně